

Zákon č. 140/1961 Sb.
Trestní zákon
v platném znění k 7. lednu 2002

[zpět na předchozí stránku](#)

- § 168/3 - Neoznámení trestního činu (ve znění zákona č. 3/2002 Sb., vyznačené tučně)
 - § 196/2 - Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci
 - § 198 odst. 1 pís. b) - Hanobení národa, rasy a přesvědčení
 - § 198a Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (zavedeno novelou č. 405/2000 Sb. s účinností od 1.12.2000)
 - § 202 - Výtržnictví
 - § 219 odst. 1,2 pís. g) - Vražda
 - § 221 odst. 1,2 pís. b) - Ublížení na zdraví
 - § 222 odst. 1,2 pís. b) - Ublížení na zdraví
 - § 235 odst. 1 pís. f) - Vydírání
 - § 236 - Omezování svobody vyznání
 - § 238a - Porušování svobody sdružování a shromažďování
 - § 259 - Genocidum
 - § 260 - Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů (od 1.12.2000 jako Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka)
-

§ 168

Neoznámení trestného činu

(1) Kdo se hodnověrným způsobem doví, že jiný spáchal trestný čin vlastizrady (§ 91), rozvracení republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 93a), záškodnictví (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvědačství (§ 105 odst. 2, 3 a 4), ohrožení utajované skutečnosti (§ 106 a 107), porušování předpisů o nakládání s kontrolovaným zbožím a technologiemi (§ 124a, 124b, 124c), porušování předpisů o zahraničním obchodu s vojenským materiálem (§ 124d, 124e, 124f), padělání a pozměňování peněz (§ 140), neoprávněného nakládání s osobními údaji (§ 178 odst. 3), účasti na zločinném spolčení (§ 163a odst. 1), obecného ohrožení podle § 179, ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a civilního plavidla podle § 180a, zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny podle § 180c odst. 2, týrání svěřené osoby (§ 215), vraždy (§ 219), genocidia (§ 259) nebo používání zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje (§ 262), a takový trestný čin neoznámí bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu nebo místo toho, jde-li o vojáka, velitele nebo náčelníku, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

(2) Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1, není trestný, nemohl-li oznámení učinit, aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání. Uvedení osoby blízké v nebezpečí trestního stíhání však nezbavuje pachatele trestnosti, týká-li se neoznámení trestného činu vlastizrady (§ 91), rozvracení republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 93a), záškodnictví (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvědačství (§ 105 odst. 2, 3 a 4), ohrožení utajované skutečnosti (§ 106 a 107) nebo genocidia (§ 259).

(3) Oznamovací povinnosti nemá advokát nebo advokátní koncipient, který se dozví o spáchání trestného činu v souvislosti s výkonem advokacie nebo právní praxe.

Oznamovací povinnost nemá také duchovní registrované církve a náboženské společnosti s oprávněním k výkonu zvláštních práv, dozví-li se o spáchání trestného činu v souvislosti s výkonem zповědního tajemství nebo v souvislosti s výkonem práva obdobného zповědnímu tajemství.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

HLAVA V TRESTNÉ ČINY HRUBĚ NARUŠUJÍCÍ OBČANSKÉ SOUŽITÍ

Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

§ 196

(1) Kdo skupině obyvatelů vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Kdo užije násilí proti skupině obyvatelů nebo jednotlivci nebo jim vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu pro jejich politické přesvědčení, národnost, rasu, vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(3) Stejně jako v odstavci 2 bude potrestán, kdo se spolčí nebo srotí k spáchání takového činu.

§ 198

Hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení

(1) Kdo veřejně hanobí

a) některý národ, jeho jazyk, některou etnickou skupinu nebo rasu, nebo

b) skupinu obyvatelů republiky pro jejich politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nejméně se dvěma osobami.

§ 198a

Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

(1) Kdo veřejně podněcuje k nenávisti k některému národu, etnické skupině, rase, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Stejně bude potrestán, kdo se spolčí nebo srotí k spáchání činu uvedeného v odstavci 1.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo

b) účastní-li se aktivně činnosti skupin, organizací nebo sdružení, které hlásají diskriminaci, násilí nebo rasovou, etnickou nebo náboženskou nenávist.

§ 202

Výtržnictví

(1) Kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného, hanobí historickou nebo kulturní památku, hrob nebo jiné pietní místo anebo hrubým způsobem ruší shromáždění nebo obřad občanů, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny.

HLAVA VI. TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ

§ 219

Vražda

(1) Kdo jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na deset až patnáct let.

(2) Odnětím svobody na dvanáct až patnáct let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) na dvou nebo více osobách,
- b) zvláště surovým nebo trýznivým způsobem,
- c) opětovně,
- d) na těhotné ženě,
- e) na osobě mladší než patnáct let,
- f) na veřejném činiteli při výkonu nebo pro výkon jeho pravomoci,
- g) na jiném pro jeho rasu, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je bez vyznání, nebo
- h) v úmyslu získat majetkový prospěch nebo v úmyslu zakrýt nebo usnadnit jiný trestný čin, anebo z jiné zvláště zavrženíhodné pohnutky.

Ublížení na zdraví

§ 221

(1) Kdo jinému úmyslně ublíží na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi pro výkon jejich povinnosti,
- b) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho rasu, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je bez vyznání, nebo
- c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

(3) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 222

(1) Kdo jinému úmyslně způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi pro výkon jejich povinnosti, nebo
- b) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho politické přesvědčení, národnost, rasu, vyznání nebo proto, že je bez vyznání.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 smrt.

HLAVA VIII. TRESTNÉ ČINY PROTI SVOBODĚ A LIDSKÉ DUSTOJNOSTI

oddíl první Trestné činy proti svobodě § 235

Vydírání

(1) Kdo jiného násilím, pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy nutí, aby něco konal, opominul nebo trpěl, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin nejméně se dvěma osobami,
- c) spáchá-li takový čin se zbraní,
- d) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nebo značnou škodu,
- e) spáchá-li takový čin na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti, nebo
- f) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho rasu, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je bez vyznání.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt nebo škodu velkého rozsahu.

§ 236

Omezování svobody vyznání

Kdo násilím, pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy

- a) nutí jiného k účasti na náboženském úkonu,
- b) zdržuje jiného bez oprávnění od takové účasti, nebo
- c) jinému v užívání svobody vyznání jinak brání,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

§ 238a

Porušování svobody sdružování a shromažďování

(1) Kdo jiného násilím, pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy omezuje ve výkonu jeho sdružovacího nebo shromažďovacího práva, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.

(2) Kdo se v souvislosti se shromážděním, které podléhá oznamovací povinnosti, násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí protivi pořádkovým opatřením svolavatele nebo

určených pořadatelů takového shromáždění, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem.

HLAVA X. TRESTNÉ ČINY PROTI LIDSKOSTI

§ 259

Genocidium

(1) Kdo v úmyslu zničit úplně nebo částečně některou národní, etnickou, rasovou nebo náboženskou skupinu

- a) uvede příslušníky takové skupiny do takových životních podmínek, které mají přivodit jejich úplné nebo částečné fyzické zničení,
- b) provede opatření směřující k tomu, aby se v takové skupině bránilo rození dětí,
- c) násilně převádí děti z jedné takové skupiny do druhé, nebo
- d) způsobí příslušníkovi takové skupiny těžkou újmu na zdraví nebo smrt,

bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až patnáct let nebo výjimečným trestem.

(2) Stejně bude potrestán, kdo se na činu uvedeném v odstavci 1 účastní.

Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů (znění do 1.12. 2000, do novely provedené zákonem 405/2000 Sb.)

§ 260

(1) Kdo podporuje nebo propaguje hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod občanů nebo hlásá národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí nebo jiným podobně účinným způsobem,
 - b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo
 - c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu
- .

§ 261

Kdo veřejně projevuje sympatie k fašismu nebo k jinému podobnému hnutí uvedenému v § 260, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka znění po 1.12.2000 (po novele provedené zákonem č. 405/2000 Sb.)

§ 260

(1) Kdo podporuje nebo propaguje hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, rasovou, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

- (2) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí nebo jiným podobně účinným způsobem,
 - b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo
 - c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

§ 261

Kdo veřejně projevuje sympatie k hnutí uvedenému v § 260, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

§ 261a

Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické nebo komunistické genocidium nebo jiné zločiny nacistů nebo komunistů proti lidskosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři lét